

همیشه پای یک نقشه در میان است!

گزارش سفر یک معلم از کشورهای جنوب شرق آسیا
با تأکید بر کارآمدی دانش جغرافیا در سفر

محمد دشتی

کارشناس ارشد مدیریت فرهنگی

سنگاپور، مالزی و تایلند مقصد این سفر هستند. نیاز به اطلاعاتی دارم که با آگاهی بیشتر و با داشتن شناخت لازم به این سفر بروم. به نظرم می‌رسد اطلاعات جغرافیایی می‌تواند خیلی کمک کند. به یاد صحبت‌های معلم خوبمان در خصوص مدار گرینویچ می‌افتم؛ او می‌گفت: «خورشید از شرق طلوع می‌کند و ما حیران و مبهوت که شرق دیگر کجاست؟ چرا خورشید آنجا را برای برآمدن انتخاب کرده است؟!»

حالا که در عمل با این موضوعات سروکار دارم، درک آن چقدر برایم آسان و شیرین شده است. می‌توانم بفهمم که چون خورشید از شرق طلوع می‌کند، پس باید ساعت‌های طلوع خورشید در هر یک از مقصدهای سفر من، که آن‌ها هم در جنوب شرق جهان واقع هستند، متفاوت و در هر حال از ساعت طلوع خورشید در ایران جلوتر باشد.

کشورهایی که روی یک خط فرضی قرار دارند!

چهار کشور اندونزی، سنگاپور، مالزی و تایلند تقریباً روی یک خط (طول جغرافیایی) قرار دارند و طلوع خورشید در آن کشورها حدود ۳/۵ ساعت زودتر از طلوع خورشید در ایران است. پرواز ما از فرودگاه امام خمینی (ره) با هواپیمایی امارات و از طریق دبی انجام می‌شود. با احتساب دو ساعت پرواز تا دبی، چهار ساعت توقف در امارات و هفت ساعت پرواز تا بانکوک، سیزده ساعتی در مسیر اول پروازی زمان صرف خواهد شد.

باید دقت کنم، احتساب ساعات پرواز، توقف، جابه‌جایی و رسیدن به فرودگاه یا فرودگاه‌های مقصد با ساعت ایران، که نسبت به ساعت جهانی، ساعتی محلی به حساب می‌آید، خطای در محاسبه را پیش می‌آورد و می‌تواند مشکل‌آفرین باشد. باید یادمان باشد و بدانیم که چگونه ساعات حرکت، توقف و ورود به مقاصد را با زمان

اشاره

از دخترم می‌خواهم کتاب جغرافیایش را بیاورد! اطلاعات کتاب جغرافیای سال سوم راهنمایی پاسخ‌گوی سؤالات من و در حد اطلاعاتی که من به آن نیاز دارم نیست. به نظرم می‌رسد، اطلس جهانی گیتاشناسی بتواند کمک کند. فرصت سفر و دیدار از برخی کشورهای جنوب شرق آسیا برایم فراهم شده است. اندونزی،

بین‌المللی (گرینویچ) محاسبه کنیم. پس باز هم اطلاعات محاسباتی و جغرافیایی به کمکمان می‌آید.

بفر ما بید نقشه!

من از غرب تهران حرکت می‌کنم و سه ساعت مانده به زمان پرواز، در فرودگاه حضور دارم.

پرواز در ساعت مقرر انجام می‌شود. در بدو ورود به فرودگاه بین‌المللی امارات، نقشه فرودگاه بزرگ دبی در قالبی شکیل و با اطلاعات مناسب در اختیارمان قرار می‌گیرد و ما می‌توانیم از امکانات و فرصت‌های بازدید و خرید آن بهره ببریم. در آنجا یک نقشه، که در آن کشورهای مقصد سفر و دیگر کشورهای آسیایی معرفی شده، خریداری می‌کنم.

در داخل هواپیما، مسیر دبی تا بانکوک که مقصد اول ماست، کل مسیری که باید پیموده شود، موقعیت مکانی و جغرافیایی کشورهای مسیری تا رسیدن به مقصد، ارتفاع هواپیما، سرعت آن و وضعیت دمای بیرون و اطلاعاتی از این دست، روی صفحه مانیتور مقابل هر مسافر نمایش داده می‌شود. چند ساعتی نیز باید در فرودگاه بین‌المللی بانکوک توقف داشته باشیم و سپس با هواپیمایی ایر آسیا به کوالالمپور پرواز کنیم. فرودگاه بین‌المللی بانکوک مقصد بسیاری از پروازهای بین‌المللی و بین‌قاره‌ای است و از امکاناتی بسیار مناسب برخوردار.

کره شیک جغرافیایی به مثابه یک هدیه فرهنگی!

در بدو ورود و در حالی که ما فعلاً قصد توقف در بانکوک را نداریم، در بخش ترانزیت فرودگاه، نقشه‌های گردشگری به همراه یک کره زیبای جغرافیایی که جنوب شرق آسیا را برجسته‌تر نشان می‌دهد به‌عنوان هدیه در اختیارمان قرار می‌گیرد. سفر ما هم‌زمان با آشوب‌های داخلی بانکوک است. روی مانیتوری بسیار بزرگ، بخش‌های اصلی شهر بانکوک که در معرض درگیری‌ها و آشوب‌ها قرار دارند، نمایش داده می‌شود و ضمن پخش مستقیم اوضاع مناطق درگیری، از مسافران و گردشگران خارجی می‌خواهند تا حد امکان از تردد در این نواحی که روی نقشه‌های اهدایی مشخص شده‌اند، خودداری کنند. فرودگاه بین‌المللی بانکوک، محل تلاقی و اتصال بسیاری از پروازهای بین‌المللی است.

ایرانی که وسعتش تا چین بود!

در سالن ترانزیت فرودگاه با آزاد مجیدی آشنا می‌شوم. او از پکن به بانکوک پرواز کرده است و قصد دارد با هواپیمایی ماهان به زادگاهش در مشهد برود. دانشجوی رشته تاریخ است و برای دیدن شهر ارومچی به استان سین کیانگ چین سفر کرده است. نقشه‌ای را نشانم می‌دهد که براساس آن، زمانی کشور پهناور ایران باستان با استان سین کیانگ در چین همسایه بوده است. می‌گویند هنوز هم پس از گذشت قرن‌ها می‌توان اثر فرهنگ ایرانی را در زندگی مردم این سامان دید. برایش جالب است که هنوز هم پس از قرن‌ها اگر امام جماعت شیعیان در آن دیار زبان فارسی نداند و شاهنامه و بوستان و گلستان نخواند، بر او خرده می‌گیرند.

نقشه موقعیت سنگاپور

نقشه، جزء لاینفک بسته‌های اطلاع‌رسانی کشورها

در مسیر رفتن به مالزی هستیم. بسته‌های اطلاع‌رسانی و تبلیغاتی وزارت توریسم و توسعه گردشگری مالزی در اختیارمان قرار می‌گیرد. بسته‌بندی آن بسیار شکیل است و در کنار وسایل داخل بسته، یک عدد پرچم مالزی، نقشه کوالالمپور و نقشه راه‌های این کشور به چشم می‌خورد. دست‌بندی‌هایی نیز برای کودکان وجود دارد که می‌توان روی آن‌ها نام کودک، شماره تماس و نام هتل محل اقامت را نوشت و عنوان «هم‌وطن، این کودک میهمان ماست!» نیز روی دست‌بند به چشم می‌خورد.

باتوجه به اینکه قصد دارم ماجرای این سفر را از زوایای مختلف بنویسم، قبلاً نقشه‌ها و اطلس‌های مربوط به این کشورها را مطالعه کرده‌ام و تقریباً می‌توانم موقعیت خودم را تشخیص دهم. این تجربه تازه که قبل از حضور در هر مکانی می‌توانم موقعیت خودم را بدانم، برایش جالب است. امکان درک چنین فضایی، بدون استفاده از دانش و

نقشه کشور مالزی

زمانی کشور پهناور ایران باستان، با استان سین کیانگ در چین همسایه بوده است. هنوز هم پس از گذشت قرن‌ها می‌توان اثر فرهنگ ایرانی را در زندگی مردم این سامان دید. هنوز هم پس از قرن‌ها اگر امام جماعت شیعیان در آن دیار زبان فارسی نداند و شاهنامه و بوستان و گلستان نخواند، بر او خرده می‌گیرند

نقشه محدوده‌های داخلی سنگاپور

ابزار جغرافیایی، قابل تصور نیست. نمی‌دانم چرا چندین سال خواندن کتاب‌های جغرافیا در دوران تحصیل نتوانسته است این حس را به من منتقل کند. فکر می‌کنم چرا محاسبه ساعت بر مبنای زمان بین‌المللی، آن قدر برایم سخت بود و حتی در برخی مواقع، فکر کردن به چهار جهت اصلی و توابع آن، باعث می‌شد فشار نوک خودکارم بر گره امتحانی را سوراخ کند؛ و آخر هم مجبور می‌شدم بدون پاسخ به آن سؤال‌ها، جلسه امتحان را ترک کنم. اما حالا در این موقعیت تازه به نظر می‌رسد جغرافیا را دوست دارم.

در مالزی هم چند ساعتی توقف داریم و سپس از اتوبانی نوساز و وسیع که دو سوی آن را جنگل و چشم‌اندازهای زیبا پوشانده است، با اتوبوس‌های شیک و مدرن به سنگاپور می‌رویم.

اینجا هم برایمان نقشه کشیده‌اند!

در بدو ورود به سنگاپور باز هم بسته‌هایی شامل اطلاعات کامل در مورد این کشور در اختیارمان قرار می‌گیرد که در میان آن‌ها چندین نقشه و نیز بروشورهایی در مورد بخش‌های مختلف گردشگری و جاذبه‌های طبیعی آن به چشم می‌خورد. در مدت اقامت در سنگاپور از مدرسه هنر آن کشور بازدید می‌کنیم. هنرنمایی متولیان آموزش هنر در آن کشور، در ساخت چنین مدرسه‌ای، ما را وادار به تحسین می‌کند. معلوم می‌شود آنان قدر و منزلت هنر

را به‌خوبی درک کرده‌اند و این نگاه هنری را در طراحی و ساخت مدرسه و توجه خاص به حفظ محیط زیست مورد توجه قرار داده‌اند.

سنگاپور، یک شهر - کشور

سنگاپور را باید یکی از خوش‌نقشه‌ترین و تمیزترین پایتخت‌های جهان دانست. به‌نظر می‌رسد این شهر - کشور از همان ابتدا با یک مدل معماری شهری ساخته شده است. ساختمان‌ها به‌دلیل محدودیت‌های کنترل ترافیک هوایی نباید بیش از ۲۸۰ متر ارتفاع داشته باشند و ساختن بناهایی سازگار از جهت مدل و ارتفاع، افق زیبایی به این شهر بخشیده است. ساختمان‌ها عموماً رنگ‌های روشن دارند و شهر را پهنه وسیعی از فضاهای سبز دربر گرفته است.

محله‌هایی برای اقوام مختلف!

سنگاپور کشوری چندملیتی است و هندی‌ها و چینی‌ها، که بخش بزرگی از جمعیت آن را به خود اختصاص داده‌اند، علاوه بر نقش‌های اجتماعی، در طراحی و معماری شهری این کشور نیز جایگاه خاص و ویژه دارند. محله‌های چینی‌ها، هندی‌ها و عرب‌ها در سنگاپور از مرکز مهم جذب جهانگرد و گردشگر است.

ساختمان‌های این محله‌ها با استفاده از رنگ‌های شاد، زیبا و متنوع رنگ‌آمیزی شده است. در این محله‌ها می‌توان نمونه‌ای کوچک از جلوه‌های تجاری و اقتصادی آن کشورها را مشاهده کرد. مواردی از قبیل فروشگاه‌های مواد غذایی، رستوران‌ها، صنایع دستی و مصنوعات رایج در هر کشور با سبک خاص و منحصر به‌فرد خود، تصویر یک کشور را در کشوری مستقل به نمایش گذاشته‌اند.

در محله هندی‌ها نمونه بسیار دقیقی از سبک معماری و طراحی کشور هند دیده می‌شود و محله عرب‌ها نیز مقیاسی کوچک از تنوع، گوناگونی و وضعیت کشورهای عربی است.

یک طبیعت بیشتر نداریم! در حفظ آن کوشا باشیم

در سنگاپور توجه به منابع طبیعی و بهره‌گیری از انرژی پاک، جایگاهی ویژه دارد و صنعت انرژی پاک، متشکل از مجموعه‌ای از منابع انرژی، به‌ویژه انرژی خورشیدی و انرژی باد، به‌شدت مورد توجه است. در حال حاضر بیش از هشتاد درصد برق مصرفی سنگاپور در نیروگاه‌های گازی تولید می‌شود. براساس دورنمای تدوین شده برای بخش انرژی این کشور، انتظار می‌رود بخش تولید انرژی پاک سنگاپور تا سال ۲۰۱۵ با تولید بیش از هفت‌هزار شغل جدید و نیز ارزش افزوده‌ای معادل ۱۷۰ میلیون دلار سنگاپور همراه شود. سنگاپور به‌عنوان بندری آزاد، محل خرید و فروش و عبور بیشترین قسمت نفت دنیاست.

تربیت شهروند مسئول، مهم‌ترین مأموریت نظام آموزشی سنگاپور

از نکات مؤثر در امر توسعه و پیشرفت سنگاپور، توجه ویژه دولت به منابع انسانی کارآمد و شهروندان مسئول است به‌گونه‌ای که یکی از مهم‌ترین اهداف آموزشی این کشور، فراهم ساختن آموزش جامع

برای هر یک از شهروندان است.

از آنجا که لازمه پیشرفت سریع در علوم و فناوری وجود شهروندانی است که با علوم پایه آشنایی داشته و دارای سواد علمی - فناوریانه باشند، دولت سنگاپور تلاش کرده است زمینه پرورش شهروندان خود را برای رسیدن به این هدف فراهم کند. نظام آموزشی آزاد و انعطاف پذیر سنگاپور، دنبال کننده سیاست‌های آموزشی اقتصادمحور و متمرکز بر رشد منابع انسانی است و آموزش علوم و فناوری برای دستیابی به سطح مطلوبی از تولید علم و رشد اقتصادی و صنعتی از

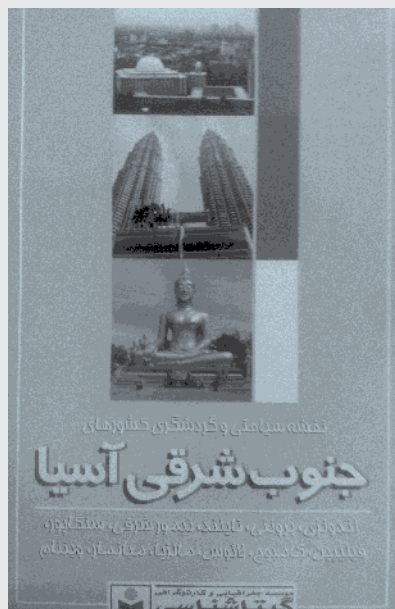
فرصت زیادی نداشتیم؛ سه روز زمان برای دیدن شهری بزرگ مانند کوالالامپور زمان بسیار کمی بود، ولی با بهره‌گیری از اطلاعات گردشگری که بیشتر آن‌ها مبتنی بر نقشه‌های راهنما بودند، توانستیم بیشترین بهره را از این سفر کوتاه ببریم. در سطح شهر نیز نقشه‌های بسیار بزرگ در قاب‌های بسیار زیبا و محکم با تعیین موقعیت هر بخش از شهر، اطلاعات مورد نیاز گردشگران را در اختیار آنان قرار می‌داد.

نقشه، ابزاری مهم برای کار موزه‌داری

در موزه هنرهای اسلامی مالزی هم چهره‌های تاریخی از وضعیت جهان اسلام را از گذشته‌های دور مشاهده کردیم. در آن موزه، نقشه‌های قدیمی و جدید سرزمین‌های اسلامی، ماکت آثار شاخص دنیای اسلام، شامل مکان‌های مقدس مانند خانه کعبه و مساجد معروف جهان اسلام از جمله مسجد شیخ لطف‌الله در اصفهان به کمکمان آمدند و دیدار دو، سه ساعته ما را به دیداری مؤثر و به‌یادماندنی تبدیل کردند.

این نقشه کامل نیست!

در نقشه برجسته‌ای که در سالن موزه قرار داشت، نام خلیج فارس ذکر نشده بود. زمانی که این موضوع را با راهنمای آن بخش در میان گذاشتیم، ما را به دفتر مدیر موزه راهنمایی کرد و او نیز با گرمی و ضمن پذیرایی از ما خواست این موضوع را با بیان تقاضایی که داریم برایش بنویسیم تا آن را به اطلاع مسئولان مربوط برساند!

راهنمای سفر به جنوب شرقی آسیا

مسجد پوتراجایا

گشتی کوتاه در پوتراجایا، باغ شهر مدرن مالزی

پوتراجایا پایتخت اداری و سیاسی مالزی است که در هیئت یک باغ - شهر به‌عنوان یکی از زیباترین شهرهای جنوب شرق آسیا شناخته می‌شود. این باغ - شهر هویت خود را بیش از هر چیز دیگر، وام‌دار هنر و تمدن اسلامی است؛ شهری که می‌توان آن را مظهر

جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

دوستداران هنر هم به سنگاپور به‌عنوان یک فرصت و موهبت می‌نگرند. موزه تمدن آسیایی، موزه ملی سنگاپور و موزه هنر سنگاپور بسیار دیدنی و مهیج‌اند. سنگاپور برای خرید نیز، مقصدی مناسب است. شهرهایی مانند هند کوچک، محله چینی‌ها، روستای باگیز و محله عرب‌ها سرریز از سوغات‌هایی هستند که می‌توانند هر سلیقه‌ای را پاسخ گو باشند.

از روی نقشه و اطلاعات جغرافیایی دانستیم چه فرصت خوبی را از دست دادیم

به دلیل تداخلی که در برنامه‌ها پیش می‌آید، سفرمان به اندونزی لغو می‌شود. با اطلاعاتی که در مرکز گردشگری سنگاپور در ارتباط با کشور اندونزی به‌دست می‌آوریم، حسرت دیدار از طبیعت زیبای این کشور و برخی مدارس آن بر دل‌مان می‌ماند. تمام اطلاعات لازم در مورد این کشور سرسبز و زیبا را نیز از طریق نقشه‌ها، اطلس‌ها و دیگر ابزارهای اطلاع‌رسانی که دانش جغرافیایی و گیتاشناسی در آن نقش مهمی دارند، به‌دست می‌آوریم.

دو روز بعد به مالزی برمی‌گردیم و در سمیناری که در دانشگاه بین‌المللی اسلامی مالزی برگزار می‌شود، شرکت می‌کنیم.

در حال حاضر، بیش از هشتاد درصد برق مصرفی سنگاپور در نیروگاه‌های گازی تولید می‌شود. براساس دورنمای تدوین شده برای بخش انرژی این کشور، انتظار می‌رود بخش تولید انرژی پاک سنگاپور تا سال ۲۰۱۵ با تولید بیش از هفت هزار شغل جدید و نیز ارزش افزوده‌ای معادل ۱۷۰ میلیون دلار سنگاپور همراه شود

در پوتراجایا می‌درخشد. در نزدیکی مسجد پوترا، ساختمان دفتر کار نخست‌وزیر یا سری پرادنا قرار دارد که با گنبدی آبی‌رنگ بر بلندای تپه‌ای سرسبز قرار گرفته است. در معماری این بنای باشکوه نیز از معماری اسلامی مغولی، معماری رومی و معماری مالزیایی استفاده شده است. عموم مردم می‌توانند از این بنای شش طبقه در طول هفته، به جز روزهای تعطیل، بازدید کنند و از فراز آن، نگاهی به کل باغ-شهر پوتراجایا داشته باشند.

نشانه‌ای از ایران اسلامی در دل پوتراجایا

در پوتراجایا می‌توان نشانه‌هایی از شاهکارهای معماری بسیاری از کشورها از جمله ایران را دید. این شهر دارای هشت پل بسیار زیباست که یکی از آن‌ها به نام پل پوترا با الگوبرداری از پل خواجهی اصفهان ساخته شده است. این پل عظیم، ۴۳۵ متر طول دارد و همچون پل خواجه در سه طبقه ساخته شده است. طبقه بالایی آنکه سطح اول پل را تشکیل می‌دهد بلوار اصلی شهر است و با وسعت و مهندسی خاص خود، مهابی عبور و مرور است. طبقه دوم پل برای عبور قطار شهری یا LRT در نظر گرفته شده است و قطارهای زیبا و تمیز سریع‌السیر شهری در آن تردد می‌کنند و وسیله دسترسی مناسبی را از مرکز شهر به این باغ‌شهر فراهم آورده‌اند. طبقه زیرین پل نیز دارای رستوران‌های مجهز است و به‌عنوان لنگرگاهی کوچک برای قایق‌رانی مورد استفاده قرار می‌گیرد. شاید بتوان گفت پوتراجایا که هویت نوین شهرسازی را در مالزی به نمایش می‌گذارد، محصول ژرفاندیشی، سخت‌کوشی، مدیریت و همدلی مردمانی است که با اتکا بر آموزه‌های دینی و اسلامی به آینده‌ای روشن می‌اندیشند.

روی نقشه، از سیام تا تایلند، از آیوتایا تا بانکوک

به بانکوک برمی‌گردیم. قرار است از مقبره شیخ احمد قمی، بنیان‌گذار مذهب تشیع در تایلند بازدید کنیم. مقبره شیخ در شهر آیوتایا پایتخت سابق کشور تایلند (که در آن زمان سیام خوانده می‌شد) قرار دارد. قبلاً موقعیت باستانی و جایگاه شهر آیوتایا را با استفاده از نقشه مطالعه کردیم. شیخ و برادرش حدود چهارصد سال قبل به این دیار آمدند و با بهره‌گیری از هوش، درایت و گوهر مسلمانی که داشتند، به دربار پادشاهی آن کشور راه یافتند و منشأ خیر و برکت و اثر شدند. ریشه و سلسله بسیاری از مسلمانان این کشور در حال حاضر به ایشان بازمی‌گردد. به تازگی نیز جمال

افتخار ملی آن کشور و تجلی هنر و معماری مدرن اسلامی به‌شمار آورد. اما در میان تمام مظاهر و نشانه‌های هنری این باغ-شهر، مسجد پوترا، یا مسجد صورتی، که با الهام از معماری ایرانی دوره صفویه روی رودخانه‌ای مصنوعی ساخته شده است، جلوه‌ای خاص دارد.

پوتراجایا نام خود را از اولین نخست‌وزیر مالزی، یعنی تونکو عبدالرحمان گرفته است. پوترا در زبان مالایی به معنای شاهزاده و جایا به معنای پیروزی و سعادت است. گردشگران مختلف از سراسر جهان و ایران که به دنبال نشانه‌های پیشرفت و علاقه‌مند به معماری شهری هستند، در سفر به مالزی حتماً سری هم به پوتراجایا می‌زنند.

مسجد پوتراجایا

دور رکعت نماز عشق در مسجد صورتی

مساجد پوتراجایا-از جمله مسجد پوترا که به دلیل رنگ مسحورکننده و جذاب صورتی آن به مسجد صورتی هم معروف است-جایگاهی خاص در معماری این شهر دارند. معماری به کار رفته در مساجد و ساختمان‌های اصلی، مانند دفتر نخست‌وزیری؛ مسجد تونکو میزان زین‌العابدین یا مسجد آهنی و کاخ سلطنتی با الهام از نمادهای معماری اسلامی از ایران، عراق، عربستان سعودی، یمن، اردن، سوریه و تاج‌محل هندوستان، تلفیقی هنرمندانه از فناوری‌های جدید و روز معماری اسلامی را به نمایش گذاشته است.

مسجد پوترا با الهام از معماری ایرانی دوره صفویه روی دریاچه‌ای مصنوعی ساخته شده است و تنها از یک ضلع به خشکی راه دارد. در ساخت مناره‌های این مسجد از مسجد شیخ عمر در بغداد و در ساخت دیواره‌های آن از ایوان شاه‌حسن در کازابلانکای مراکش الهام گرفته‌اند. رنگ صورتی مسجد با سنگ‌های گرانبه کف و درب‌های چوبی مسجد هماهنگ شده، که این امر جلوه‌ای متفاوت از دیگر مسجدهای معمول به آن داده است. بانوان نمازگزار و بازدیدکنندگان از این مسجد باید با پوشش کامل در مسجد حضور یابند، به همین دلیل در کنار درب ورودی مسجد روی آویزهای تمیز و مرتب، مانتهایی با رنگ‌های شاد و بسیار تمیز در اختیار آنان قرار می‌گیرد و پس از بازدید، عبادت و دیدن زیبایی‌های درون این مسجد مسحورکننده، مانتهای تحویلی برای خشک‌شویی و نظافت تحویل گرفته می‌شوند.

مسجد پوترا شاهکاری از معماری اسلامی است که مانند نگینی

شورجه از کارگردانان معروف ایرانی فیلمی را با نام «آخرین سفر» در مورد زندگی شیخ احمد قمی در دست تهیه دارد.

دیدار از مقبره میهمانی که صاحب‌خانه شد!

شیخ احمد قمی مسلمانی شیعه بود که در سال ۱۵۴۳ میلادی در شهر قم دیده به جهان گشود. وی در اولین سال‌های قرن هفدهم (۱۶۰۵) به آیوتایا مهاجرت کرد و پس از مدتی توانست در سایه مدیریت و درایت خود به یکی از مقامات عالی‌رتبه سیام برسد و با تأسیس نهاد شیخ‌الاسلامی به‌عنوان اولین شیخ‌الاسلام تایلند منصوب شود.

برخی از نوادگان شیخ احمد حدود صد سال بعد از وی مذهب خود را به بودایی تغییر دادند و بسیاری از نوادگان وی نیز مسلمان باقی ماندند. همه‌ساله این دو نسل در کنار یکدیگر، یاد جد ایرانی تبار خود را گرامی می‌دارند.

مزار ایرانی با تزئینات و آداب و رسوم بودایی!

در کنار مزار و مقبره شیخ احمد در مرکز تربیت معلم این شهر حاضر می‌شویم. مقبره شیخ با گل‌های تازه و تزئینات زیبای محلی که ریشه در آیین بودایی دارد، آراسته شده است. گمان می‌کنیم به مناسبت بازدید ما این کار صورت گرفته است، ولی راهنمای محلی می‌گوید نه! ما هر روز با گل‌های تازه و گیاهان معطر محلی و بخور خوشبو، مرقد ایشان را می‌آراییم. در تایلند همه شیخ را دوست دارند. تایلند مذهب رسمی ندارد، اما آیین بودا در میان اکثر مردم این کشور حاکمیت دارد. مسلمانان که اکثریت آن‌ها در استان‌های جنوبی اقامت دارند، هشت درصد جمعیت تایلند را تشکیل می‌دهند.

معماری تایلند

این کشور بیش از شش میلیون مسلمان دارد. سابقه روابط ایران و تایلند به عهد صفویه برمی‌گردد. مذهب تشیع در سال ۱۶۰۱ میلادی به‌دست شیخ احمد قمی به این کشور برده شد. از همان چهارصد سال پیش، ایرانی‌های زیادی به تایلند رفته‌اند و آنجا زندگی کرده، حتی وارد دربار شده و به مقامات بالا مثل وزیر رسیده‌اند. آقای چاولیت، نخست‌وزیر سابق تایلند که صاحب امتیاز یک روزنامه نیز هست، ریشه ایرانی دارد و در مقالاتی که می‌نویسد با افتخار اعلام

می‌کند که من خون و تبار ایرانی دارم.

نقشه‌ها بهتر از خاک، تاریخ کشورها را حفظ می‌کنند

در اینجا هم باز بحث جغرافیای کشور سیام در آن زمان، تغییرات پایتخت به‌علت حملاتی که از سوی برخی همسایگان صورت گرفته بود، نقش شیخ احمد در دفع حمله به آیوتایا و بحث‌هایی که در این زمینه مطرح می‌شود، نقل مجالس است. متأسفانه خبردار شدم که سیل اخیر تایلند در پاییز سال ۱۳۹۰ آسیب‌های جدی و زیادی به آثار تاریخی دیرینه شهر آیوتایا که یکی از جاذبه‌های گردشگری و تاریخی آن کشور به‌حساب می‌آید، وارد کرده است. با خودم فکر می‌کنم اگر نقشه‌ها گذشته را در دل خود ثبت نمی‌کردند، سیل می‌توانست تاریخ آیوتایا را هم با خود ببرد.

جغرافیا، واقعیت‌گریز ناپذیر!

حالا که بخش کوچکی از خاطراتم را مرور می‌کنم، از کاربرد و تأثیر دانش جغرافیا در زندگی روزمره انسان‌ها حیرت‌زده می‌شوم. هدف و قصد من از انجام این سفر، انجام برخی کارهای فرهنگی و بازدید از مراکز آموزشی، فرهنگی و دانشگاهی این چند کشور بود، ولی انگار در بطن و بستر همه این فعالیت‌ها، دانش جغرافیا جای خاص خودش را داشت. به‌نظر می‌رسد امروزه نقشه‌ها همه جا در اشکال و قالب‌های گوناگون حضور دارند و بهره‌گیری از دانش گیتاشناسی و جهان‌شناسی که تنها از مسیر علم جغرافیا میسر است، نیاز مبرم و ضروری هر مسافر و گردشگری است. انگار گریزی نیست و در هر شرایطی و همیشه پای یک نقشه در میان است. بیاییم قدر آنان را که برایمان نقشه می‌کشند، بدانیم!

منابع

۱. ویلر، تونی و ترنر، پیتر، راهنمای گردشگری در سنگاپور، ترجمه جواد پورموحدی و عباس اردکانیان، انتشارات الوان، ۱۳۷۷.
۲. برازش، محمود (۱۳۸۹)، مالزی و سنگاپور، مشهد: انتشارات آفتاب هشتم.
۳. مالزی، راهنمای توریستی و گردشگری، وزارت گردشگری مالزی، ۲۰۰۷.
۴. دشتی، محمد، «دومین دوره آموزشی روابط عمومی در مالزی»، مؤسسه کارگزار روابط عمومی (ایران) با همکاری روابط عمومی اتحادیه کشورهای آسیای جنوب شرقی (آ.س.آ.ن.) و مؤسسه روابط عمومی مالزی، آبان‌ماه ۱۳۸۷.
۵. «گزارش مأموریت نمایندگان وزارت آموزش و پرورش به مالزی»، کتابخانه و مرکز اسناد سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، ۱۳۸۴ شماره بازیابی: ۴۸۵. as
۶. پژواک، ماهنامه فرهنگی و اجتماعی، (نشریه فارسی زبانان مالزی)، شماره دوازدهم، آبان‌ماه ۱۳۸۷.

7. www.monoril-kl.com
8. http://www.sgbox.com/singaporeeducation.html
9. http://singaporescience.sgbox.com
10. From Local to Global: Thai
11. Handicrafts being linked Tourism.
12. Dr. sasilhara Pichai channarong. Deputy permanent secretary.
13. Ministry of Tourism and sports of Thailand.